

9. oktober 2014

Vilkår for udbud af enkeltfag

I aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser er der et ønske at sætte en ny kvalitetsdagsorden, der bl.a. skal styrke erhvervsuddannelsernes image. Der er adgang direkte efter 9./10. klasse, hvor uddannelsesparate elever der opfylder karakterkravet om 02 i dansk og matematik kan begynde på grundforløb 1.

Reformen vil imidlertid i en overgangsperiode efterlade et større antal unge, som af en eller anden grund ikke er berettiget til at starte på grundforløb 1, og samtidig ikke er i besiddelse af de kompetencer, der kræves ved optagelse på de ordinære erhvervsuddannelser og EUX.

Der er f.eks. tale om:

- Elever, der ikke har adgang til grundforløb 1, fordi der er gået et år eller mere efter, de har forladt folkeskolen.
- Elever, der ønsker at starte på et EUX-forløb, men som mangler fag på C-niveau, som forudsætning for at kunne starte på grundforløb 2.

Eleverne der skal optages på grundforløb 2, skal både opfylde karakterkravet 02 i dansk og matematik ved indgangen til erhvervsuddannelserne, være godkendt af erhvervsskolen ved en obligatorisk samtale og være i besiddelse af kompetencer, som modsvarer kompetencemålene i grundforløb 1.

Kompetencekravene omfatter primært:

- Almene og faglige kompetencer
- Fagfaglig kompetence
- Sociale og personlige kompetencer
- Valgkompetence

Der er flere potentielle aktører, heriblandt erhvervsskolerne, der både har interesse i at udbyde kurser, der kan give eleverne sådanne kompetencer. Erhvervsskolernes kerneopgave er at uddanne faglærte til det danske arbejdsmarked og i relation til dette har skolerne en stor interesse i, at udbyde kurser der gøre eleverne klar til erhvervsuddannelserne. Vilkårene for udbuddene er imidlertid vidt forskellige og afhængig af udbyderen er en erhvervsskole eller VUC.

Det er skolernes opfattelse efter forskellige udmeldinger, at de politiske intentioner er, at der skal være lige vilkår til at udbyde enkeltfag.

Styrker ved at udbyde kurser på erhvervsskolerne

Eleverne på erhvervsskolerne vil møde et fagligt og socialt ungdomsmiljø, som vil være med til at fastholde eleverne og føre dem hen til en erhvervsuddannelse.

Erhvervsskolerne har stor erfaring med erhvervspædagogiske læringsmiljøer og dermed kan eleverne prøve den anvendelsesorienterede tilgang til undervisning ved at omsætte teori til praksis i relation til et konkret fag. Erhvervsskolernes kendskab til både de tekniske og merkantile uddannelser vil styrke vejledningen af

eleverne til at blive afklaret i deres uddannelsesvalg. Værkstedsundervisning og anden praksisnær undervisning medvirker til et fagfagligt miljø, hvor eleverne har mulighed for at møde og afprøve forskellige fagligheder.

At samle kursusrækker, der kvalificerer eleverne til ordinære erhvervsuddannelser og EUX, på erhvervsskolerne vil være en god kombination af et målrettet og sammenhængende forløb, som kan bidrage til at fastholde eleverne. Eleverne undgår unødvendige skoleskift, hvor der er evidens for, at eleverne ofte falder fra. De kan i vante og trygge rammer sammensætte et forløb, som indeholder de grundfag og erhvervsfag, der giver dem adgang til ordinære erhvervsuddannelser eller EUX.

Udfordring for erhvervsskolerne

De eksisterende regler inden for området giver ikke erhvervsskolerne de samme økonomiske rammer som VUC for at udbyde fag/fagrækker, der er afgørende for, om eleverne kan påbegynde en ordinær erhvervsuddannelse eller EUX

DE-L finder det uhensigtsmæssigt og urimeligt, at de to skoleformer ikke som minimum har lige vilkår i relation til at kvalificere elever til erhvervsuddannelserne.

1) Taksterne for EUD-enkeltfag er lavere end tilsvarende fag på VUC, hvilket betyder, at erhvervsskolernes deltagerbetaling bliver større end for tilsvarende fag på VUC.

2) Som reglerne er nu kan eleverne på erhvervsskolerne, der ønsker EUD-enkeltfag ikke få SU også selvom de opfylder kravet om 26 timer pr. uge, idet EUD-enkeltfag kun kan udbydes som Åben Uddannelse uden SU.

Derfor skal der – hvis der skal skabes lige vilkår – skabes lovgivningsmæssig hjemmel til:

Ad 1) En højere takst og mulighed for at fjerne deltagerbetaling til EUD-enkeltfag fra grundfagskataloget og erhvervsfag fra GF1.

Skolerne kan selv kompensere for deltagerbetalingen og taksten ved omprioriteringer inden for bloktilskuddet. Men den model vil i princippet betyde, at pengene skal tages fra andre steder inden for erhvervsuddannelserne. En sådan intern omfordeling af bloktilskuddet kan få negativ betydning for hele kvalitetsdagsordenen i aftalen om Bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser

Ad 2) Mulighed for SU-berettigelse ved bestemte EUD-enkeltfag som Åben Uddannelse for unge, der ønsker at starte på ordinære erhvervsuddannelser eller EUX og mangler de nødvendige kompetencer.

I bekendtgørelse af Lov om statens uddannelsesstøtte (SU-loven) lyder loven således:

§ 5. En uddannelse skal for at give ret til uddannelsesstøtte være

- 1) tilrettelagt som heltidsundervisning,*
- 2) af mindst 3 måneders sammenhængende varighed og*
- 3) ulønnet.*

Stk. 2. Uddannelsesministeren kan fastsætte regler om, at der dog kan gives uddannelsesstøtte til:

- 1) Enkeltfagsundervisning.*
- 2) Supplerende undervisning under 3 måneders varighed.*
- 3) Uddannelser, der omfatter lønnet praktik, herunder om i hvilke perioder der gives støtte.*

Ovenstående kan tolkes som om, at der er en mulighed for uden lovændring at indføre regler om SU til EUD-enkeltfag over i Uddannelses- og Forskningsministeriet. Men sådanne muligheder findes ikke i dag, og så vil det sandsynligvis kræve ressourcer på finansloven..

I bemærkningerne til den nye lov om erhvervsuddannelser står der følgende om udgifterne til eud-forberedende kurser: "De statslige taxameterudgifter til eud-forberedende aktiviteter på især VUC skønnes at udgøre 163 mio. kr. fuldt indfaset. Den stigende aktivitet kan primært henføres til opkvalificering via almen voksenundervisning af voksne, som fremover ikke opfylder adgangskravene til eud, brobygning mv. Dertil kommer merudgifter i SU". Det betyder, at der er afsat SU-midler til aktiviteten.

Løsning

Der er brug for en politisk løsning, som ikke primært henfører pengene til EUD-forberedende aktiviteter til VUC, men derimod ligeværdigt, herunder med samme takst, til alle institutionstyper, der er relevante i forhold til opgaven. På denne måde vil det være kursusdeltagernes valg af institution, der vil afgøre, hvilke institutioner der vil få tilført de nødvendige midler, samtidig med institutionerne får lige vilkår for at udbyde EUD-forberedende kurser.

Der skal selvfølgelig også etableres foranstaltninger, der understøtter, at de EUD-forberedende kurser ikke bliver til et nyt "hamsterhjul", hvor unge tilmelder sig med den hensigt at få SU frem for at påbegynde og færdiggøre en erhvervsuddannelse.